

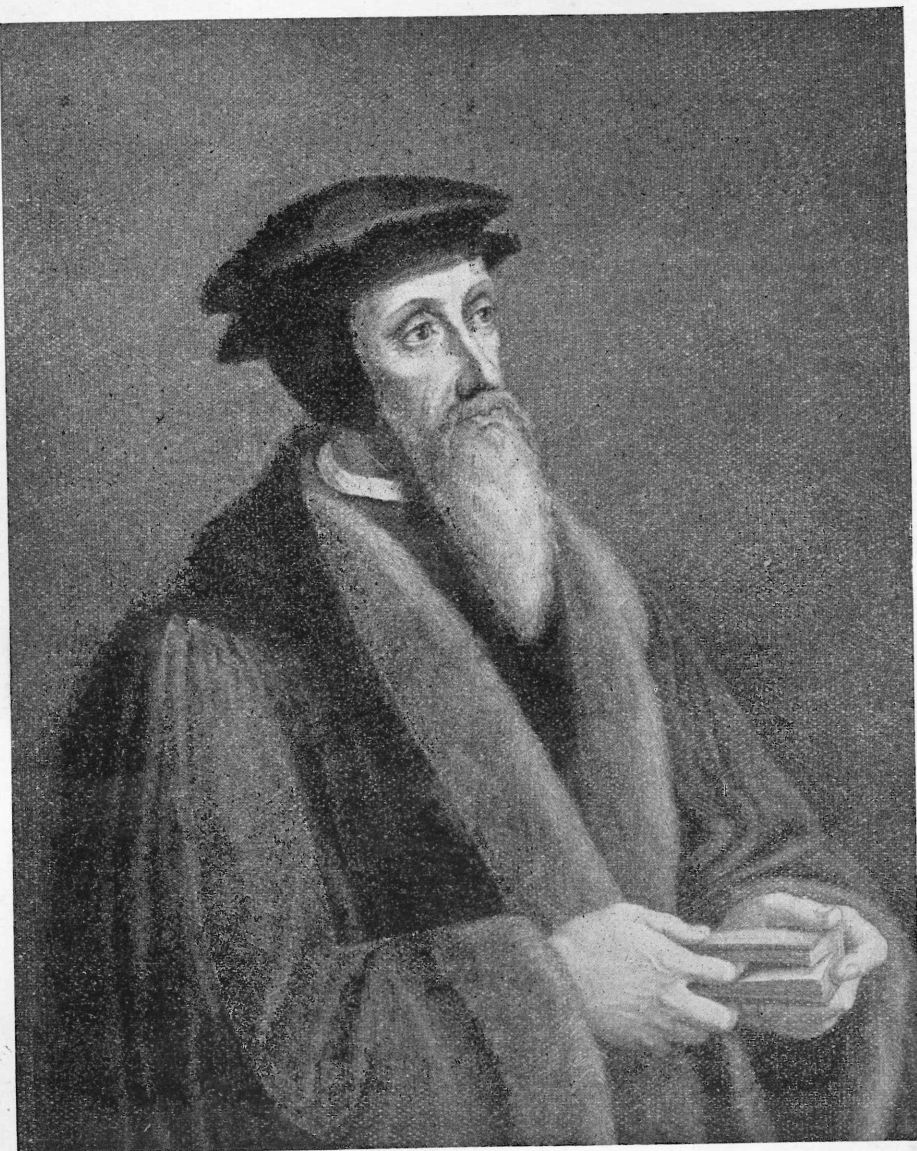
V 27.21

DE HAAGSCHE BONDS DAG

REDEVOERINGEN en REFERAAT

gehouden op de

21ste Algemeene Vergadering van den
Nederl. Bond van Jongel. Vereenigingen
op Geref. Grondslag - 20 Mei 1909.

JOH. CALVIJN

UITGAVE VAN DE VEREENIGING
»DE GEREFORMEERDE JONGELINGSBOND«

Rede van Dr. H. BAVINCK,

Hoogleraar aan de Vrije Universiteit.

Geachte Vergadering!

 R stond oorspronkelijk geannonceerd, dat ik in deze namiddagure op de Bondsvergadering een kort, opwekkend woord spreken zou. Maar aan zulk een opwekkend woord is zonder twijfel, na al wat op deze vergadering reeds heeft plaats gehad, volstrekt geen behoefte meer. Want de gansche dag is geweest één groote, machtige emotie. Het prachtige weder, de wonderschoone natuur ons omringende, de enthustiaste samenkomst van honderden en duizenden jongelingen uit alle oorden des lands, het bezielende woord van den Voorzitter, het belangrijke referaat in den namiddagstond, het bezoek van twee ministers in de morgenzitting en de verschijning van den Minister van Staat in deze namiddagsamenkomst, dat alles heeft zulk een buitengewoon opwekkende kracht, dat ik mij niet in staat gevoel, de geestdrift hooger op te voeren en zelfs een poging daartoe, niet ondernemen durf. Liever spreek ik daarom een enkel oogenblik tot u over de Jongelingsverenigingen in Noord-Amerika, welke ik, ten deele althans, door eigen aanschouwen van zeer nabij heb mogen leeren kennen.

Op het gebied der wetenschap, is vergelijkende studie aan de orde van den dag. In de 19de eeuw is onze gezichtskring buitengewoon uitgebreid. Wij zijn doorgedrongen tot aan de einden der aarde en tot in de binnenlanden van Azië en van Afrika. Volken zijn er niet meer, ons ten eenenmale onbekend. En met die landen en met die volken, zijn godsdiensten en zeden, gewoonten en instellingen, toestanden en verhoudingen ons bekend geworden, van wier bestaan door onze voorouders, zelfs in de verste verte, niets werd vermoed. Die vergelijkende studie sluit in zich, dat wij onderscheid maken,

bij alles wat onder onze oogen komt, tusschen het ware en en het valsche, tusschen het goede en het kwade, tusschen het schoone en het onschoone; en dat wij met het ware en goede, dat wij elders vinden, onze winste doen en daardoor het goede behouden en het kwade verwerpen. Maar dat vergelijkende onderzoek leert ons, niet alleen waardeeren de gaven en krachten, welke God, onder de leiding van Zijne voorzienigheid, aan andere volken heeft toevertrouwd, maar het leert ons ook, bij dieper nadenken, erkennen en waardeeren die eigenaardige gaven en roepingen — welke naar dat zelfde bestel van des Heeren voorzienigheid — op onze schouders rust.

Wanneer wij nu in een land als Amerika, rondzien en kennis maken met de jongelingsverenigingen van de Engelsche taal, die daar, onder alle standen, in alle steden en dorpen zich gevestigd hebben, dan worden wij allereerst getroffen door dit opmerkelijke verschil, dat de jongelingsverenigingen in Amerika, in pracht en weelderigheid van gebouwen, ons hier in Nederland zeer verre te boven gaan. Want terwijl onze jongelingen hier dikwerf in kleine, bedompte en benauwde lokalen vergaderen moeten, treft men in Amerika, juist integendeel, de prachtigste en de weelderigst ingerichte gebouwen aan. Die gebouwen bevatten niet alleen verschillende verdiepingen, maar ook tal van lokalen. Lokalen voor gymnastiek, voor zweminrichtingen, zelfs voor het in orde brengen van het hoofdhaar en den baard. Men treft daar in die gebouwen lokalen aan, welke bestemd zijn voor de verschillende werkzaamheden, waarop de jongelingsverenigingen in Amerika zich toeleggen. Men treft er aan bibliotheken en gezelschapszalen en dikwerf ook een groote zaal, waar lezingen gehouden worden en die honderden menschen bevatten kan. Dat de jongelingsverenigingen in Amerika zulke prachtige gebouwen op tal van plaatsen stichten kunnen, is te danken aan de groote sympathie, welke zij buiten hare kringen, bij de burgers in den lande, genieten. Terwijl hier dikwerf, helaas, door vele standen en kringen, nog uit de hoogte op de jongelingsvereniging wordt neergezien, is diezelfde vereniging in Amerika, bij schier alle kringen, standen en rangen, geëerd en gewaardeerd. Vandaar het verschijnsel, dat bij de oprichting van zulke gebouwen, ook de rijke menschen in Amerika zich niet onbetuigd laten.

Ik was een korten tijd in Paterson, niet ver van New-York gelegen; daar was kort te voren een prachtig gebouw door een Jongelingsvereniging gesticht. Voor dat gebouw was in enkele weken tijds niet minder dan honderdduizend dollars aan giften en leeningen samengebracht.

In de tweede plaats, de Jongelingsverenigingen in Amerika gaan die in ons vaderland te boven, omdat zij niet alleen als verenigingen op meerdere sympathie rekenen kunnen, maar ook omdat de ziel

van den jongeling in het algemeen, daar meerdere belangstelling en meerdere waardeering vindt, dan aan deze zijde van den Oceaan.

Enkele jaren geleden, is door een beroemd psycholoog en paedagoog, (een ziel- en opvoedkundige) in Amerika, een belangrijk werk in twee dikke deelen verschenen, enkel en alleen handelende over de ziel van den jongeling, over het eigenaardige karakter, over den aard en de natuur, over de eigenschappen, de richting en de bestemming van den jongelingsleeftijd. In dat werk wordt deze schoone en heerlijke gedachte ontwikkeld, dat de jongelingsleeftijd als het ware is een tweede geboorte. Bij de eerste geboorte doen wij onze intrede in den kleinen, maar vriendelijken en gezelligen kring van het huisgezin. Maar bij de tweede geboorte, die een aanvang neemt in de puberteitsjaren — dus ongeveer op den veertienjarigen leeftijd, — doen wij langzamerhand onze intrede in de groote wereld rondom ons. De jongeling keert dan het aangezicht en het hart van zijn ouders en huisgenooten af; niet zelden wordt het gezien, dat hij dan tegenover hen een min of meer stuursche houding aanneemt en zijn blik is naar buiten in de wereld gericht, waar hij een plaats en waar hij een bestemming zoekt. Langzamerhand, door allerlei ervaringen en door allerlei teleurstellingen heen, weet hij zich een plaats in de maatschappij, in den staat en ook in de kerk te veroveren. De jongelingsleeftijd is die, waarin de ziel van den jongeling zich langzamerhand gaat aanpassen aan den breeden, ruimen kring van het leven rondom ons heen. Hij moet zich dan aanpassen aan de natuur, welke hem omringt. Terwijl het kind alleen op de verschijnselen let en nog niet dieper doordringt, is de ziel van den jongeling, op het wezen, op de gedachte, op de rede in de verschijnselen gericht, ontwaakt bij hem de behoefte aan een wereldbeschouwing. Tot zelfs in kleinigheden komt dat uit. Met de jongelingsjaren, ontwaakt de behoefte min of meer, om als dichter op te treden. Geen jongeling schier wordt er gevonden, die niet in het klein of groot, zijn dichtsterlijke talenten in de verborgenheid of stilte oefent. In den jongelingsleeftijd wordt behoefte gevoeld, een dagboek aan te leggen, om daarin neer te schrijven al de ervaringen en denkbeelden, welke de ziel heeft gemaakt en in den geest zijn opgekomen. In den jongelingsleeftijd wordt de behoefte gevoeld, om het eigen *ik* te doen gelden, om zelfstandig te zijn, om vrijheid en onafhankelijkheid ten oon te spreiden, en alzoo door allerlei ervaringen heen, die plaats te veroveren, welke God de Heere in Zijn voorzienigheid voor hem heeft beschikt.

Dat alles nu, het eigenaardige van de ziel van den jongeling, rekt in de laatste jaren in Amerika meer dan in ons vaderland de aandacht. En wijl de gansche opvoedkunde van den tegenwoordigen tijd, ook op de lagere scholen, op de zielkunde is gegrond, is

het van het hoogste belang voor elke jongelingsvereniging — en inzonderheid voor een ieder die geroepen is haar te leiden, — om met deze ziel van den jongeling kennis te maken, haar te doorschouwen, haar te waardeeren en dienovereenkomstig te leiden. En niet alleen moeten die jongelingen ingeleid worden in de natuur, in de wereld rondom hen heen, maar zij moeten ook ingelijfd worden in de maatschappij en voor hun taak in die maatschappij worden opgeleid.

Nu is het juist in onzen tegenwoordigen tijd een gebrek, dat wél op allerlei wijze in de behoeften van het onderwijs voor de jeugd is voorzien, dat ook voor de hogere standen de universiteiten en polytechnische scholen open zijn, maar dat het middelbaar onderwijs nog niet beantwoordt aan den rijkdom van het leven, aan de veelvormigheden van de beroepen en bedrijven. In den tegenwoordigen tijd kunnen wij echter niet meer met de opleiding in het ambacht, in het beroep, in de fabriekswerkplaats volstaan, omdat de *wetenschap* zulk eene groote beteekenis voor het leven en de *theorie* zulk eene groote macht voor de practijk is geworden. Vandaar, dat in Amerika, door de jongelingsverenigingen, die dit gevoeld hebben, een breed sociaal program op deze grondslagen tot ontwikkeling wordt gebracht. In Amerika legt men zich toe, ook wel voor een gedeelte op de studie van het zedelijk leven en van den godsdienst en de beginselen daarvan, maar er is een groot deel van den arbeid aan de opleiding voor de maatschappij gewijd. En voor die opleiding in de maatschappij kan de jongeling in de Jongelingsverenigingen in Amerika terecht. Want, wanneer hij overdag door zijn arbeid in beslag wordt genomen, staan verschillende cursussen in de natuurkunde, in de rechten, in allerlei wetenschappen, in de avondstunden voor hem open. Voor een kleine som, soms een luttel bedrag, kan hij zulke cursussen volgen, en alzoo zichzelf bekwamen voor de taak, waartoe hij later, in de maatschappij, geroepen is.

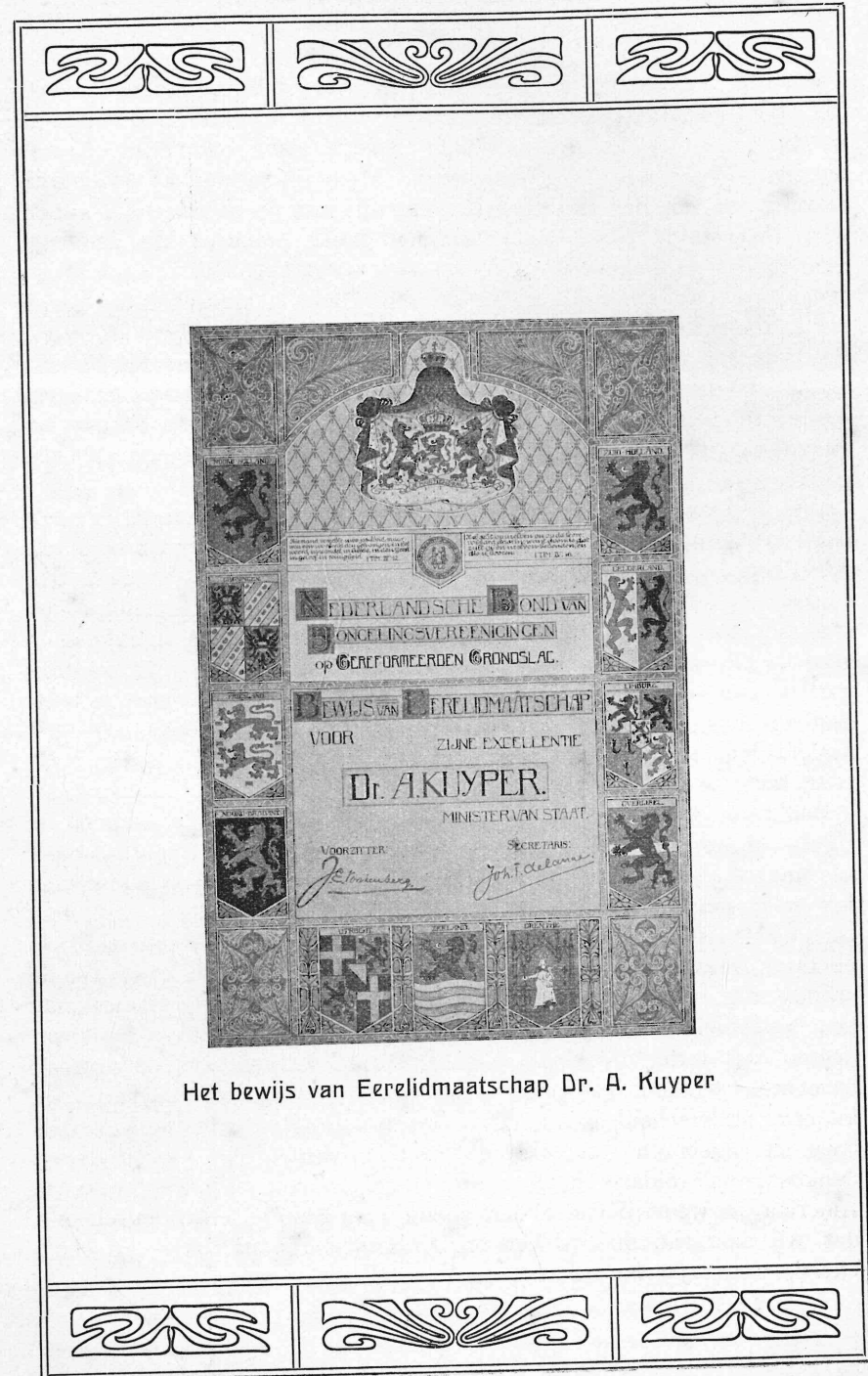
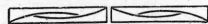
Maar ofschoon in dit tweetal opzichten de Jongelingsverenigingen, in Amerika, in zekeren zin althans, die in ons vaderland en die in Europa, vooruit zijn, in ander opzicht gaan de onze, zonder twijfel, die van Amerika verre te boven. Dat is, in de studie van — en in de trouw aan de Christelijke — en met name aan de Gereformeerde — beginselen.

Op het program van werkzaamheden van de Jongelingsverenigingen in Amerika, staat, zonder twijfel, ook „religie” opgeteekend, maar die „religie” wordt niet onderwezen in denzelfden zin, gelijk wij dat hier te lande verstaan. De godsdienst wordt bijna altijd en uitsluitend van den stichtelijken, van den practischen kant opgevat. Vandaar, dat het Methodisme in de Jongelingsverenigingen van Amerika bijna allerwege ingang heeft gevonden en een grooten opgang heeft gemaakt.

Daaruit vloeit in de beschouwing van den godsdienst voort, dat die godsdienst niet tot zijn recht komt en niet opgevat wordt, gelijk hij, naar de Heilige Schrift, door ons moet opgevat worden. Want ook de godsdienst is er ten slotte niet om onzentwil, maar is er om des Heeren wil. Terwijl men nu in Amerika, indien niet theoretisch, dan toch min of meer practisch de gedachte huldigt, dat de godsdienst er is om den mensch en dat de godsdienst, evenals alle andere vakken, een middel is om de menschen te vormen en te volmaken, verstaan wij hier in Nederland dit beter. Wij toch verstaan het, naar de H. S., zoo, dat de mensch er is om des Heeren wil, om Hem te dienen, om Hem te eeren en dat elk jongeling evenals iedere man en vrouw, moet opgevoed worden tot deze hoogste bestemming, om te zijn: menschen Gods, volmaaktelijk toegerust tot alle goed werk.

Wanneer wij alzoo licht en schaduwzijde met elkander in verband brengen, dan leeren wij aan den eenen kant den arbeid van Amerika, ook op het gebied van de jongelingsvereenigingen, tenzerste waardeeren, maar tegelijkertijd gaat bij dieper nadenken ook een toon van waardeering voor de vereenigingen in ons vaderland en voor de Gereformeerde jongelingsvereenigingen hier te lande, uit onze harten naar boven op; en uit Amerika, dat land dat ons verwondert en ons betoovert en dat in zijn activiteit en energie ons eerst dreigde mee te slepen, uit dat land, Amerika, keeren wij terug, dankbaar, maar in zekeren zin ook voldaan.

Dankbaar voelen wij ons dan ook weer gestemd voor hetgeen de Heere op onzen bodem, in ons vaderland aan onze jongelingschap heeft geschonken. Dankbaar keeren wij terug tot onze welige landouwen, tot onze prachtige natuur, tot onze heerlijke luchten, tot onze wonderschoon ruischende zee, tot ons land met zijn in zekeren zin, wel nuchtere, maar tegelijk ook bezadigde bevolking, met zijn trouw aan de erfenis der vaderen. Dankbaar voor hetgeen God de Heere aan ons vaderland in deze twintigste eeuw nog schenkt. Dankbaar keeren wij terug tot onze Gereformeerde kerken, tot onze Gereformeerde scholen, tot onze Gereformeerde jongelingsvereenigingen, tot onze onderscheiden rangen en standen, tot onze geliefde Koningin, onze Hooggeboren en pas geboren Prinses. Wij keeren terug, dankbaar en voldaan in het hart en wij roepen, na ons bezoek aan Amerika, in weerwil van al het goede, daar genoten, en al het schoone, dat wij daar aanschouwd hebben, *Holland boven al!* en — in Holland, Oranje boven!

Het bewijs van Eerelidmaatschap Dr. A. Kuyper